

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică, de Grig. Dimitrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție,*

secțiunea I: N. N. Vasiliu cu Ioniță Dumitriu.— *Observație de S. R.*

Curtea de apel din București, secțiunea II: Al. Stănciulescu cu Maria Sărădeanu.

Desvelirea statuei lui Eugeniu Stătescu.

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică

(FINE)¹⁾

O a doua obiecțiune ce s'ar putea face sistemului ce am admis, e că nu ține seamă de maxima *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*.

Față de această întâmpinare, putem totuși susține că:

24. *Nimic nu se opune ca funcționarul să invoace simulația cauzei spre a-și apăra dreptul ce rezultă pentru el din art. 409.* — Să formulăm mai precis obiecțiunea, pentru a răspunde în urmă.

Am susținut că funcționarul nu poate renunța la protecția de care se bucură conform art. 409 pr. civ.; că, în fața chiar a unui înscris, prin care el recunoaște a fi primit alimente, îi este permis a se ridică și a dovedi că faptul nu este adevărat, pentru a-și sustrage astfel dela urmărirea unor creditori necalificați leafa lui.

Permițându-i deci, — așa cum facem — de a

contestă, în fața chiar a unui înscris care emană dela dânsul, veracitatea celor conținute într'înscrisul; autorizând și justificând legitimitatea unei asemenea apărări făcute înaintea justiției, oare nu încurajăm un act rușinos, căci cum poate fi calificat altfel actul pe care îl face un funcționar care a recunoscut el singur prin semnătura sa că a primit alimente, și astăzi vine tot el să spună că lucrul nu e adevărat; oare nu nesocotim o maximă veche care zice că *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, că nu trebuie dat ascultare aceluia care invoacă propria sa nedemnitate? Iată obiecțiunea.

Pentru ca obiecțiunea să poarte, ar trebui mai întâiu dovedit că principiul de mai sus, căruia sistemul nostru contravine, este mai mult decât un simplu principiu, și anume că este un principiu cu putere obligatorie pentru judecător, pe care acesta este deci ținut să-l respecte. Or, dacă cineva dorește să cerceteze legile noastre, nu va găsi nicăeri tradusă în formulă pozitivă această maximă. Pentru a dispensa însă pe vre-un cititor curios să facă această cercetare, îl trimitem bulăoară la Laurent, care, ca toți comentatorii competenți, e presumpț a o fi făcut. El spune (XXX, 470) «c'est un adage romain que nos lois ignorent».

Știm bine că prin tradiție s'ar fi putut menține această maximă, căreia găsim unele aplicațiuni concrete în textele romane, dar câte-va

1) Vezi *Dreptul* No. 72 din 1910.

exemple din practica modernă, ne vor arăta care e spiritul codului nostru civil în această privință.

Două persoane sunt rude în grad prohibit, sau una din ele e deja căsătorită; cu toată împiedicarea ce ar exista la unirea lor, ele se căsătoresc totuș. Art. 166 c. civ. dă drept orcăruia dintre soți să atace o asemenea hotărîre, prin urmare și soțului bigam bunăoară. Nu se poate zice că acesta din urmă pune ca bază a acțiunii ce intențiază o faptă a sa, care nu e numai rușinoasă, dar constituie chiar o infracțiune pedepsită de codul penal? De sigur. Ei bine, legea îi permite totuș să intențieze acțiunea. Dacă însuș legiuitorul nu respectă maxima de care vorbim, nu e o dovadă că nu înțelege să și-o însușiască, și atunci cum s'ar cere judecătorului să o respecte?

Promit cuiva o sumă de bani, pentru ca în schimb să comită un fapt ilicit. Creditorul reclamă în justiție suma. Mă opun la plată și cer să dovedesc că, cu toate că în înscrisul ce am dat am scris «am primit banii», este o neexactitate, și suma a fost în realitate promisă pentru a decide pe beneficiar să comită cutare fapt nepermis. Justiția nu va ascultă limbajul meu, pe motiv că fapta pe care îmi sprijin pretenția este o faptă nedemnă?

Iau cu împrumut și promit în schimb o dobândă oarecare. Pentru a mască însă operațiunea noastră — oprită bunăoară, așa cum a fost pe vremuri în Franța, unde împrumutul cu dobândă eră prohibit (conf. Planiol, II, 2069 urm.), o ascundem sub forma unui alt contract, care să îndeplinească aceeaș funcțiune și să nu cadă sub prohibițiunea legii. Chemat în judecată, cer să dovedesc realitatea operațiunii, și mă opun la plata intereselor. Fi-vou respins, fără a fi chiar ascultat, fiindcă întâmpinarea mea contravine regulei *nemo auditur*, etc.?

Femeea măritată care în momentul împrumutului consimte ca creditorul să urmărească imobilele sale dotale, nu se va putea opune la această urmărire?

Ne oprim. Exemple am mai putea aduce. Toate ne întăresc în convingerea că funcționarul nostru poate dovedi neexactitatea celor coprinse

în actul de împrumut pentru a-și sustrage astfel dela urmărire leafa.

Și aceasta fiindcă deși este adevărat că nimeni nu poate găsi în greșala sa principiul unei acțiuni, această regulă, după cum zicea Pothier (citată de Baudry, II, No. 1799), rămâne fără aplicațiune, când această acțiune e acordată celui care o exercită, mai puțin în interesul său privat decât în interesul general, cum e cazul în toate exemplele de mai sus.

Și este natural să fie așa. Legea edictează o prescripție și vrea ca ea să fie respectată, căci zice: «va fi nulă orice cesiune sau urmărire asupra lefei». A nesocoti această prescripție, a împiedica atingerea scopului urmărit de legiuitor, pentru motivul că înaintea justiției cineva nu poate să se apere invocând propria sa turpitudine, înseamnă a zice că legiuitorul preferă ca porunca sa să fie desprețuită, dar nu vrea cu nici un preț ca o parte în proces să profite de nedemnitățile sa pentru a dobândi un drept.

Nu. Dorința legiuitorului este una: ca prescripția sa să fie ascultată, ca efectele așteptate de el să se producă. Toți ceice ajută îndeplinirea deciziei legiuitorului sunt bine veniți și trebuie ascultați de judecător. Și trebuie ascultați, chiar dacă dând acest ajutor, își ating propria lor cinste. Cu modul acesta, efectul legii se va produce, iar acel ce a dat un sprijin interesat justiției își primește pedeapsa în atitudinea sa dificilă înaintea instanței, în reprobarea pe care o poate primi dela opinia publică o persoană care comite asemenea acte.

Și ca să dovedim că legiuitorul, el însuș, privește astfel chestiunea, nu avem decât să privim debaterile parlamentare cu ocazia legii din 1900¹⁾. Iată ce zice d-l Ministru al justiției: «Menținerea indisponibilității și neurmăririi lefilor pentru alte creanțe decât cele privilegiate, se legitimează prin interesul general al Statului de a avea funcționari buni. Faptul însă că funcționarii Statului nu se pot urmări pentru orice datorii, nu exclude dreptul superiorilor ca, în cazul când vre-un funcționar, profitând de acea-

1) Codul de procedură civilă adnotat, de Alexandrescu, Cesărescu și Mironescu, p. CCXXXVII.

stă dispozițiune, va căută să înșele pe cineva, să-l admonesteze, să-l cheme la împlinirea datoriei sale, la nevoie chiar să-l destitue».

Iată deci sancțiunea. Admonestarea funcționarului, destituirea lui chiar, dar... *neurmărirea lefei*. Numai astfel scopul legiuitorului e atins, și atingerea acestui scop trebuie dorită de orice bun cetățean.

Mai lămurit se poate?

Câteva cuvinte asupra unor sentințe judecătorești.

25. *Jurisprudență*.— Titlul e cam pretențios, fiindcă nu poate fi vorba de un examen al jurisprudenței asupra materiei. Spicuiam câteva hotărâri publicate în colecțiile noastre *Buletinul Casației, Dreptul și Curierul judiciar*.

1° Găsim mai întâiu în codul de procedură adnotat de Alexandrescu, Cesărescu și Mironescu, sub art. 409 citat, la No. 6, jurisprudențe, o hotărâre a Curței de apel din București (*Dreptul*, 1900, p. 245). Se vorbește de un pensionar care a consimțit printr'un act scris, ca creditorul, în caz de neplată, să-i poată urmări pensia. Curtea decide că această convenție e valabilă pentru că «art. 409 nu e de ordine publică, ci lasă joc autonomiei private, prin care părțile pot derogă dela el, ...». Și mai jos: «art. 409 permite învoeli contrarii, de oarece părțile au dreptul a renunța la avantajul ce le oferă legea civilă».

Sunt câteva împrejurări cari atenuiază generalitatea termenilor în care pare a se pronunța Curtea. Luată *tale quale*, consacră tocmai opinia contrară celei ce susținem. De observat însă: 1) un considerent în care se spune că art. 409, creat de legiuitor pentru a pune pe debitor la adăpostul nevoilor zilnice, nu se referă decât la cazul când pensia formează singurul mijloc de existență a debitorului — și în speță s'a dovedit prin actele exhibate de reclamant, că pârâțul, pe lângă pensie, mai posedă avere însemnată și nu se găsește în extremitatea vizată de art. 409 pr. civ.; 2) de altfel, pensionarul debitor nici nu se prezintă înaintea instanței pentru a opune art. 409. Tribunalul admisesese cererea pârâțului; reclamantul a făcut apel, care s'a discutat în lipsa intimatului, așa că discuția Curței se face

pentru cazul când o asemenea opunere s'ar face *in abstracto* deci.

Mai atragem atenția asupra faptului că Curtea se mărginește a afirmă că art. 409 nu e de ordine publică și permite învoeli contrarii, de oarece părțile au dreptul a renunța la avantajul ce le oferă legea civilă. Justificarea acestei afirmațiuni? Tocmai aci e chestia.

2° O hotărâre, tot a Curței de apel din București, dată mai de mult, adoptă soluțiunea contrară (*Dreptul*, 1880—1881, p. 410). Judecata s'a urmat sub imperiul vechiului art. 409 pr. civ., care interzicea urmărirea lefilor într'o oarecare proporție, fără a vorbi de cesiune. Curtea decide că defensiva de a se urmări leafa funcționarului, are ca corelativ incapacitatea pentru funcționar de a cedă de bunăvoie.

Am arătat mai sus că propozițiunea reciprocă este cea adevărată: interdicția de a cedă implică incapacitatea de a se urmări (art. 14). Cât privește cazul examinat de Curte, când legea vorbește numai de urmărire, ziceam că nu implică în mod necesar și interdicția cesiunii.

Indiferent însă de această chestiune, ceea ce trebuie să reținem din această hotărâre, și ceea ce ne interesează pe noi, sunt unele din motivele Curței:

«Considerând, zice această instanță, că pensiunile și lefile sunt lucruri cari nu pot eși cu nici un chip din patrimoniul pensionarului sau al funcționarului, chiar cu voia și consimțământul lui; că așa fiind, funcționarul nu putea vinde terțiului un lucru care eră pus de lege afară din comerț, etc. ...».

Aceste motive ne arată ideia Curței cum că funcționarul nu poate dispune de leafa lui prin cesiune, după cum nici creditorii n'ar putea urmări aceeaș leafă, decât în limitele și sub condițiile cerute de lege, și face în speță o aplicațiune a acestei idei.

Suntem siliți să ne mulțumim cu această descoperire a intențiunilor Curței și a favoarei de care pare a se bucură pe lângă dânsa teoria pe care și noi am susținut-o, de oarece, pentru a fi imparțiali, trebuie să recunoaștem că hotărârea ce cităm nu putea fi considerată ca o hotărâre

de principiu, care să fi curmat discuția asupra chestiunii ce ne preocupă, după cum nici hotărîrea precedentă citată din 1900 nu poate fi considerată ca atare.

3° Tribunalul Ilfov însă a admis modul nostru de a vedea. Reclamantul creditor se prezintă cu un act autentic conținând clauza *pentru alimente*. Pârâtul contestă a fi primit suma specificată în act ca alimente, și declară că a făcut această mențiune neadevărată, după cererea reclamantului. Tribunalul ascultă concluziile pârâtului și declară că *convenția părților este ineficace a stabili un privilegiu*¹⁾. Adică ineficace pentru a face dintr'un creditor ordinar «pentru alimente», un creditor care să fie plătit cu preferință asupra mobilelor debitorului său (art. 1729 c. civ.) și care să poată urmări leafa debitorului (art. 409 pr. civ.). *Quod erat demonstrandum*.

Cred însă și voi reveni, *infra* No. 26, că tribunalul a mers cam departe într'o privință, răsturnând sarcina probei. Asta nu interesează chestiunea de principiu pe care tribunalul o admite fără nici o ezitare (*Curierul judiciar*, 1902; p. 491).

4° Nu citez aci o carte de judecată a ocolului IV București, care admite și dânsa dovada cu registre (deci și cu martori) pentru a răsturna mențiunea «pentru alimente» făcută într'un act scris. Și nu o citez, fiindcă e dată în materie

1) Cuvântul «privilegiu» e prea puțin comprehensiv în specie, și de aceea riscă să devie neexact. Știm, în adevăr, că clauza «pentru alimente» îndrituiește pe creditor: 1) să invoace un privilegiu asupra tuturor mobilelor (art. 1729 c. civ.); și al 2) să urmărească $\frac{1}{2}$ din leafă (art. 409 proc. civilă). Cf. supra No. 16. Cine poate afirma că debitorul care a făcut în act mențiunea «pentru alimente», a făcut-o pentru a-i da creditorului privilegiul, și nu dreptul de a urmări leafa, sau vice-versa. Prin urmare, ar fi poate mai exact să întrebuițăm un termen care nu e tehnic și care e destul de larg ca să cuprindă ambele situații, bunăoară să fi zis că *convenția părților este ineficace a stabili în favoarea creditorului un avantaj* (adică privilegiu sau drept de a urmări leafa), *pe care legea singură îl dă unor anumiți creditori*. Și acesta este de sigur gândul tribunalului, nu poate fi altul, fiindcă în speța ce i-a fost supusă spre judecată nu se putea ști de ce drept voește să uzeze creditorul. Dacă el s'ar fi înscris cu preferință la un tablou de ordine și debitorul ar fi contestat, atunci s'ar fi putut zice că își exercită privilegiul, și nu înțelege să beneficieze de cealaltă favoare (urmărirea lefei). Dar în cazul nostru, creditorul își ținea liniștit actul în buzunar, așteptând scadența, și debitorul pornește o acțiune în anularea clauzei «pentru alimente» din actul demprumut (vezi și *infra* No. 28).

comercială, și s'ar putea obiecta că dovada cu martori nu are aici nimic particular, fiind în comerț o dovadă admisibilă chiar contra unui act scris. Vom întâlni această carte de judecată mai jos (No. 27).

5° În sfârșit, dacă după acest mers descendent — Curte de apel, tribunal, judecătorie — ne ridicăm spre capătul scării judecătorești, constatăm cu regret că nu găsim nici un caz în care Inalta Curte să fi avut a se pronunța direct asupra chestiunii.

S'ar putea citi poate Cas. 13 Octombrie 1903 (*Bul.* 1903, p. 1226); nu se zice acolo însă decât că nu se mai poate discuta, cu ocazia urmării, faptul dacă creanța derivă din alimente, odată ce este o hotărîre definitivă care constată această calitate a creanței (Cf. și *infra* No. 29).

6° De asemenea, nu se poate invoca Cas. 9 Sept. 1897 (*Bult.* 1897, p. 1109 citat în codul de procedură adnotat de Mironescu, etc., sub art. 409, la No. 5, jurisprudență), care decide că nu se poate invoca pentru prima oară în casație violarea art. 409 pr. civ., dacă nu a fost propusă mai întâiu la instanța de fond.

S'ar putea la prima vedere afirma că art. 409, dacă ar fi ceea ce autorii numesc o lege de ordine publică (sau mai exact, după limbajul lui Vareilles-Sommières, dacă acest articol ar interzice, din motive de ordine publică, unei persoane să renunțe la un drept pe care îl are), ar trebui să poată fi propus în orice stare a pricinii. Or, Curtea de casație, declarând că nu se poate invoca decât la fond, urmează că nu e o lege de ordine publică (sau, în limbajul nostru, nu interzice funcționarului să renunțe la dreptul său, dacă el o voește). Și aceasta ar fi condamnarea chiar a sistemului ce am susținut.

Raționamentul ar fi neexact, de oarece nu toate legile pe cari autorii le califică de ordine publică (în limba noastră nu toate legile cari opresc pe cineva să renunțe la un drept din motive de ordine publică) pot fi invocate pentru prima oară în casație.

Invocabilitatea lor, dacă ne e permis a vorbi astfel, pentru întâia oară înaintea Curței, depinde de alte împrejurări (No. 32).

Ne oprim aci.

Adăogăm însă, mai înainte de a încheia că, d-l D. Alexandresco trebuie considerat a fi de aceeaș părere cu noi, fiindcă în vol I, ed. 2-a, la pag. 228, citează art. 409 din procedura civilă, printre legile de ordine publică, ceeace în limbajul comun (pe care l-am criticat de altfel admitând teoria lui Vareilles-Sommières), înseamnă că funcționarul nu poate renunța la dreptul ce are conform art. 409, adică părțile nu pot conveni ca creditorul să poată urmări leafa dacă n'a procurat alimente. De asemenea, se pronunță în acelaș sens și d-l D. Negulescu, *Teoria popririi*, 1906, p. 59, când zice că nulitatea art. 410 este de ordine publică.

Ar rămâne, pentru a trată cât mai complect subiectul ce ne preocupă, să mai examinăm câteva chestiuni, și anume :

1° Ce trebuie să dovedească cel ce a procurat funcționarului alimente pentru a putea urmări $\frac{1}{3}$ din leafă?

2° Quid când angajamentul debitorului cu clauza «pentru alimente» este constatat printr'o cambie?

3° Alte mijloace de a împiedică eficacitatea clauzei «pentru alimente», în mod mincinos inserată în act, decât acela de apărare în instanța de lichidare. Primul mijloc: acțiunea directă în anulare.

4° Al doilea mijloc: contestația la executare. Cazurile când acest mijloc e admisibil.

5° Oare faptul că, în lipsă de opunerea funcționarului, creditorul poate să se despăgubească din leafă, nu dovedește că renunțarea la protecția rezultând din art. 409 pentru funcționar, e posibilă?

6° Se poate repeti ceeace s'a plătit din leafă, sau ceeace a dobândit creditorul prin urmărirea lefei?

7° Tribunalul poate ridică din oficiu mijlocul de apărare ce rezultă din art. 409 pentru funcționar?

8° Dar instituția publică poate refuză plata?

Nu voim a abuză însă de bunăvoința cititorilor și de ospitalitatea *Dreptului*. Vom face examenul acestor chestiuni sau prin mici articole detașate, tot în coloanele revistei, sau în broșură separată.

GRIGORE DIMITRESCU

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 28 Septembrie 1910

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

N. N. Vasiliu cu Ioniță Dumitriu

INDIVIZIUNE.— IMOBIL.— COPROPRIETARI.— DACĂ POT INTENTA INTRE DÂNSII ACȚIUNEA ÎN REVENDICARE.— ART. 644 C. CIV.

Coproprietarii unui imobil nedivizat nu pot intentă unul contra altuia o acțiune în revendicare relativă la acel imobil, de oarece nici unul din ei nefiind proprietar pe o porțiune distinctă din imobil, nu pot invocă un drept exclusiv ca acela pe care îi presupune acțiunea în revendicare; singura acțiune pe care o pot exercită este aceea a eșirei din indiviziune.

No. 482. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Nică N. Vasiliu contra sentinței tribunalului Putna, secția II, cu No. 76 din 1908, dată în proces cu Ioniță Dumitriu.

S'au ascultat: d-l avocat G. Paraschivescu-Ciurcu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat I. M. Lungu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de casare, bazate pe exces de putere și violarea art. 644 c. civil:

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurentul Nică N. Vasiliu, în calitate de nepot al lui Vasile Păvălucă, a intentat acțiune la judecătoria ocolului Focșani, contra intimatului Ioniță Dumitriu, pentru revendicarea unui loc cu casă pe el și 9 prăjini vie cu 4 prăjini cuhalm, situat în comuna Călieni, acțiune care a fost respinsă de tribunal în apel, pe motiv că recurentul urmă să facă cerere de eșire din indiviziune;

Considerând că tribunalul constată, în fapt, că imobilele ce se revendică sunt rămase moștenire dela decedatul V. Păvălucă; că această avere nu este divizată între moștenitori, cari sunt mai mulți, între cari și recurentul; că unul din ei, anume Ioan Vasiliu, a vândut imobilele în litigiu intimatului cu actul autenticat la No. 889 din 1890;

Că, I. Vasiliu, neputând vinde decât partea lui de succesiune, intimatul reprezintă drepturile acestuia de comștenitor față de recurent;

Considerând că este de principiu că coproprietarii unui imobil nedivizat nu pot intentă unul contra celuilalt o acțiune în revendicare relativă la acel imobil, ei nu pot face decât cerere de eșire din indiviziune, de oarece nici unul din ei nu este proprietarul unei porțiuni distincte, și având fiecare dreptul asupra fiecărei molecule a bu-

nului în indiviziune, nici unul din ei nu poate invoca un drept exclusiv ca acela pe care îl presupune acțiunea în revendicare;

Considerând că, în speță, fiind constant că intimatul reprezintă asupra imobilelor în litigiu, drepturile unuia din comoștenitori, și întrucât această avere nu este divizată, recurentul, ca comoștenitor, nu poate exercita acțiunea în revendicare contra intimatului;

Că, dar, în asemenea împrejurări, tribunalul respingând acțiunea în revendicare intentată de recurent, pe motiv că urmă să facă cerere de eșire din indiviziune, n'a comis nici un exces de putere și n'a violat nici un text de lege, prin urmare motivele de casare invocate sunt neintemeiate și recursul urmează să fie respins ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

Observațiune. — Acțiunea în revendicare presupune un imobil cert și determinat *in ipso individuo*; de unde rezultă că acei cari au numai un drept de coproprietate asupra unui imobil, nu pot exercita acțiunea în revendicare în privința părții indivize ce le aparține, decât numai în urma săvârșirii împărțelii. Vezi în acest sens, C. București, *Cr. judiciar* din 1894, No. 3 și 5; D. Alexandresco, tom. III, partea I, pag. 232 *ad notam* și p. 274. — *Contra*: Cas. fr. D. P. 1907. I. 313 (cu nota lui Planiol).

S. R.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 10 Iunie 1910

Președinta d-lui I. E. Dobrescu, președinte

Al. Stănciulescu cu Maria Sărădeanu

PLATĂ. — PRIVILEGIU. — LOCUL PLĂȚEI. — DATORIE CHERABILĂ. — PACT COMISORIU. — EFECTUL LUI. — CONDIȚIUNI. — ART. 1104 COD. CIV.

Când într'un act de privilegiu s'a prevăzut numai modalitatea plăței, nu și locul unde debitorul are a face plata, datoria este cherabilă, potrivit art. 1104 c. civil. Prin urmare, pactul comisoriu prevăzut în acel act nu poate să-și producă efectul, decât dacă creditorul dovedește că s'a prezentat în timpul prevăzut în act la debitor și acesta a refuzat plata.

No. 154. — Al. Stănciulescu a făcut apel în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 11 din 1910, dată în procesul cu Maria Sărădeanu.

S'au ascultat: d-l avocat Niculescu, în desvoltarea motivelor de apel; d-l avocat Negulescu, în combateri; d-l procuror G. Clineeni, în concluziuni.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Al. Stănciulescu, în contra sentinței cu No. 11 din 1910 a tribunalului Ilfov secția de notariat:

Având în vedere că acest proces are de obiect cererea făcută de Al. Stănciulescu d'a se încuviința și validă urmărirea veniturilor generale ale imobilului din Calea Dobrobantilor No. 114, proprietatea intimătei Maria Al. Sărădeanu fostă Trifan, pentru achitarea sumelor de bani ce aceasta îi datorează ca pensiune alimentară acordată minorului Const. Stănciulescu, în virtutea actului de tranzacțiune și a actului de privilegiu autentificate la No. 1185 și 1187 din 1908;

Având în vedere că intimata atât înaintea primei instanțe, cât și înaintea Curții, a obiectat că apelantul personal nu putea să facă o asemenea cerere, de oarece suma ce se datoră, și pentru care s'a făcut urmărirea, este acordată de justiție copilului eșit din căsătoria lor, ca pensiune alimentară, astfel că cererea de urmărirea veniturilor trebuia să fie făcută și semnată de Al. Stănciulescu ca tutor, iar nu personal; că, afară de aceasta, cererea e fără interes, de oarece dânsa ca debitoare a consemnat întreaga sumă de 600 lei ce datoră la casa de depuneri, iar recipisa cu No. 5014 a depus o la tribunal;

Având în vedere că obiecțiunea intimătei cu privire la calitatea reclamantului Al. Stănciulescu, este neintemeiată în fapt, pentru că din contextul cererei și chiar din actele pe cari își întemeiază această cerere, se vede că dânsul a cerut urmărirea veniturilor în calitate de tutor, iar nu personal, căci, într'adevăr, în actul de privilegiu se vorbește de pensiunea acordată minorului, iar în cererea de urmărire arată lămurit că suma pentru care solicită urmărirea veniturilor generale reprezintă pensiunea alimentară acordată de justiție copilului rezultat din desfăcuta lor căsătorie și care a fost lăsat sub îngrijirea sa, astfel că nu mai era nevoie ca pe lângă semnătură să indice și calitatea; că, prin urmare, obiecțiunea ridicată nu este întemeiată;

Având în vedere că, în ce privește cea de a doua obiecțiune, lipsa de interes, este iarăși fără temei, pentru că în momentul când reclamantul a pornit cererea de urmărire a veniturilor generale, datoria era exigibilă și se datoră; că dacă în cursul instanței debitoarea s'a executat la plată, nu se poate susține că cererea este fără interes;

Având în vedere că, înaintea Curții, intimata a ridicat o altă obiecțiune, și anume aceea că, întrucât în actul de privilegiu nu s'a prevăzut locul unde să se facă plata pensiunii alimentare, datoria era cherabilă și, prin urmare, conform principiilor de drept, când părțile nu arată locul de plată, plata se face la domiciliul debitorului; că, această obiecțiune, unită cu depunerea sumei ce se da-

toră în cursul instanței, face ca apelul și în consecință cererea de validare, să fie nefondată;

Considerând că, într'adevăr, art. 1104 c. civ. prevede că plata trebuie să se facă la locul arătat în convențiune, și dacă locul nu s'a arătat, plata se face la domiciliul debitorului; or, în actul de privilegiu s'a prevăzut numai modalitatea plății pensiunii alimentare acordată minorului, nu și locul unde anume debitoarea trebuie să se prezinte pentru a face plata; că, într'un așa caz, pactul comisoriu prevăzut în menționatul act de privilegiu nu poate să-și producă efectul, decât dacă apelantul ar dovedi că s'a prezentat la debitoare la timpul prevăzut în act și că aceasta a refuzat plata sumei datorite; or, această dovadă nu s'a făcut și nici s'a cerut să se facă;

Considerând că intimata primind copia după cererea de urmărire și validare, a depus la casa de depuneri cele patru rate în suma de 600 lei ce datora, iar recipisa No. 5014 a depus-o la tribunal; că, prin urmare, și din aceste puncte de vedere apelul cată să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: I. E. Dobrescu, M. Vidrașcu, St. Miculescu,
I Baștea.

Desvelirea Statuei lui Eugeniu Stătescu

Dominecă, 28 Noembrie, a avut loc solemnitatea desvelirii statuei lui Eugeniu Stătescu, ridicată prin subscripție publică în sala pașilor perduți din Palatul de Justiție.

După oficierea serviciului divin de către arhiereul Metetie, s'au ținut discursurile ocazionale.

Cuvântarea d-lui Scarlat Popescu

Cel d'ântâiu, a vorbit d-l Sc. Popescu, procurorul general al Curței de casațiune, în numele comitetului de inițiativă.

Oratorul declară că dorința sa ar fi fost ca ceremonia aceasta să se facă la 16 Octombrie, când s'au împlinit 15 ani dela inaugurarea palatului de justiție, pentru clădirea căruia Eugen Stătescu făcuse toate efortările și la deschiderea căruia, în calitate de ministru al justiției, rostise un magistral discurs. Imprejurări independente de voința sa, au făcut ca inaugurarea să nu poată avea loc la această dată.

Acum când vâlul a căzut, vedem figura aceluia care cât a fost în viață a avut judecata rece și caracterul tare ca marmora în care a fost săpat chipul lui.

D. Sc. Popescu ține să arate cine a fost Stătescu și de ce i-a fost ridicată statuia în incinta palatului de justiție.

La toate popoarele și în toate timpurile generațiile sub cari au trăit și i-au cunoscut au căutat să-și arate recunoștința pentru oamenii mari cari s'au jertfit pentru binele public, ridicându-le monumente spre amintire generațiilor viitoare. Era deci firesc ca la moartea lui Eugeniu Stătescu să se nască gândul ridicării unui bust

marelui dispărut. În acest scop s'a format un comitet compus din magistrați și avocați, indiferent de culoare politică, sub prezidenția d-lui Schina, pe atunci primpreședinte al casației.

Rezultatul subscripțiunii publice a fost atât de strălucit în cât în loc de bust s'a hotărât ridicarea unei statue întregi.

Comitetul aduce mulțumiri subscriitorilor pentru generozitatea lor, guvernului pentru sprijinul dat și consacră o pioasă recunoștință defunctului Eugeniu Carada care a ajutat cu toată căldura pe comitet în realizarea scopului său.

Se credea, continuă cuvântătorul, că pornirile pătimase vor amuți la pragul mormântului, cum era firesc și cum s'a întâmplat totdeauna.

În cazul lui Stătescu ele au supraviețuit și astfel văzurăm cum s'a deslănțuit o campanie violentă prin presă cu privire la alegerea locului acesta pentru așezarea monumentului.

De ce? Pentru că Eugeniu Stătescu nu a fost un oarecare, ci un om deosebit. El o făcut pentru țară ca ministru al justiției o operă care va rămâne neperitoare și strâns legată de istoria dezvoltării ei.

Chemat la 1876 de marele Ion Brătianu în capul departamentului justiției, Stătescu a dat acea faimoasă circulară prin care indică parchetelor din țară ca presa să se bucure de o libertate absolută, iar delicturile de drept comun să fie urmărite cu toată strășnicia.

În Martie 1879 a înzestrat țara cu legea judecătorilor comunale, prin care puneă, pentru prima dată, justiția la îndemâna populației rurale.

La 30 Martie 1886, a făcut legea pentru organizarea judecătorească a Dobrogei.

La 1 Septembrie 1886, legea pentru autentificarea actelor.

Tot el înzestreață țara la 1887, cu un nou codice de comerț, legea veche comercială ne mai corespunzând cerințelor timpului.

După ce vorbește cu mari elogii de Eug. Stătescu ca avocat și ministru de justiție, oratorul continuă:

După mine, dacă ar fi ceva de zis, este că această sală oricât e ea de vastă, găsesc că este încă prea mică pentru un om ca Stătescu și că ar trebui ca o statuă a lui să fie ridicată pe una din piețele publice.

Sper chiar că partidul căruia Eugeniu Stătescu i-a adus atâtea servicii își va aduce aminte de ele și îi va înălța monumentul.

Oratorul citează cuvintele cu cari Louis Renault, profesor la facultatea de drept din Paris, fost coleg al lui Stătescu, a venit să contribuie la ridicarea acestui monument, ceea ce dovedește că Stătescu era apreciat favorabil și peste graniță.

Despre un asemenea om nu se poate vorbi decât bine.

Rog pe d-l Ministru al justiției să primească monu-

mentul și să-l păstreze pentru a servi de pildă generațiilor viitoare.

Cuvântarea d-lui P. Borș

Din partea baroului de Ilfov, un frumos discurs a fost rostit de d-l P. Borș, membru în consiliul de disciplină.

D-sa arată bogata carieră de 43 de ani pe care Eugeniu Stătescu a avut-o ca avocat și ministru al justiției. Enumără și d-sa toate legile elaborate de dânsul dând mai multe amănunte asupra modului cum defușul le-a adus la împlinire.

Despre legea autentificării actelor spune că ea a curmat dela început marea neajuns ce domnea în această materie, garantând tranzacțiunile prin autentificarea dată de magistrat actelor dintre părți. Foloasele acestei legi se resimt și astăzi.

Face istoricul elaborării proiectului de legiuire comercială, la care Stătescu și-a asociat o comisiune și care a fost desăvârșit de succesorul său, d-l C. Nacu.

Dar Stătescu mai preconizase înființarea unui consiliu legislativ permanent, atât de util pentru corpurile noastre legiuitoare, proiect cu o expunere de motive magistrală, care a trecut numai prin Senat.

Pentru ce a rămas în cartoanele Camerei, nu știu. Stătescu era înzestrat cu o dreaptă judecată, cea rară calitate care l'a ajutat în dezlegarea problemelor juridice cele mai dificile. Cea mai mare parte a activității sale de 43 de ani a consacrat-o nobilei misiuni de avocat și ocupase cu drept cuvânt un loc în prima linie a frunțașilor Baroului, din acea generație de iluștri dispăruți: C. Bozianu, Costaforu, Boerescu, Cornea.

Discursul d-lui Stelian

Seria discursurilor o încheie ministrul de justiție. D-sa declară, în numele guvernului, că primește cu grațitudine monumentul ridicat prin subscripție publică pentru comemorarea lui Eugeniu Stătescu și se asociază la omagiul ce se aduce memoriei lui din partea magistraturii și a Baroului din București.

Consiliul de miniștri a cedat stăruințelor comitetului de a se așeză statuia în Palatul justiției, căci se glorifică prin aceasta opera legislativă a omului de stat, care va fi pururea legată de istoria dezvoltării și consolidării țării românești.

D. Toma Stelian face apologia fără rezervă a aceluia care a ocupat atâta vreme un rol covârșitor în partidul liberal.

Spune despre dânsul că avea un fond juridic logic și implacabil. Aceste admirabile calități explică imensul prestigiu de care se bucură. A conlucrat cu Ion Brătianu care cu geniul lui politic a descoperit în avocatul tânăr de atunci, pe omul care, cu o rară tărie de caracter și o vastă cultură juridică, a știut să deie statului în formație fundamentul indispensabil: justiția.

A fost călăuzit în viața publică de două mari principii: libertate și democrație. Acestei doctrine Stătescu a știut și a putut rămâne credincios și în acțiunea de guvern și în opera lui de legislațiune.

Tot lui îi revine meritul care va rămâne fără îndoială cea mai mare glorie a numelui său, de a se fi gândit cel dintâiu, să dea și populațiunii rurale o justiție, pe care nici odată nu o cunoscuse.

Acea îmbunătățire, dânsul a început-o cel d'întâi, prin creațiunea în 1879 a judecătorilor sau juraților comunali.

Ce importă dacă acea organizare, prin natura ei chiar, nu putea să rămână cea din urmă și cea mai perfectă!

Ea era atunci, față de lipsa de oameni și de mijloace, tot ce se putea concepe mai bine. Esențialul este că dânsul cel d'întâi a simțit răul și a arătat calea îndreptării.

Când conștiințele milioanei de români, deșteptate prin căldura razelor de lumină și de dreptate ce acum se revarsă asupra tuturor colțurilor țării, vor cerceta numele binefăcătorilor lor, vor afla că cel d'întâiu nume, care trebuie să fie pururea scump, e acela al lui Eugeniu Stătescu!

În sufletele recunoscătoare ale acelor milioane de români se va înălța, sunt încredințat, monumentul cel mai neperitor pentru preamărirea lui Eugeniu Stătescu.

* * *

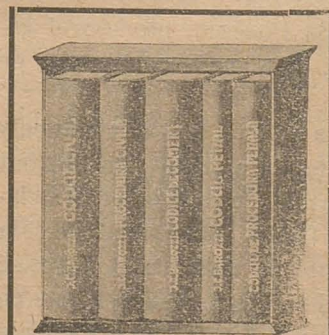
După terminarea serbării, publicul a rămas încă mult timp în sală spre a admira opera sculptorului Dubois, atât de asemuitoare și bine executată.

BIBLIOGRAFIE

COLECȚIUNE DE CODURI PORTATIVE

adnotate și lucrare de

ION C. BAROZZI
AVOCAT

5 Volume

mici, draguț tipărite,
legate elegant și puse
într'o etajeră de lemn
lustruită.

— **Lei 12.** —

Fiecare cod, pe lângă o tablă de materii întocmită cu întrebări și răspunsuri, are și câte o tablă alfabetică amănunțită de peste 400 pagini, cu toate chestiunile și articolele prevăzute în coduri, astfel că înlesnește foarte mult cercetarea de către d-nii avocați, magistrați și mai ales de către particulari cari nu sunt deprinși cu mânăuirea și găsirea textelor de legi.

Comandele din provincie se expediază franco când sunt însoțite de valoare prin mandat postal, pe adresa Librăriei editoare *Leon Alcalay*, București.

Cererile cu ramburs se încarcă cu cheltuelile respective de 1 leu.